

Blog 'Leven tot het laatst' met Anita Witzer - aflevering 1

Anita Witzer volgt in haar tv-programma 'Leven tot het laatst' een aantal mensen dat ongeneeslijk ziek is. Hoe vullen zij die palliatieve levensfase in? En welke vormen van zorg en ondersteuning krijgen zij?

In de eerste aflevering van de tv-serie 'Leven tot het laatst' leer je Nout en Joost kennen. Beiden hebben een ongeneeslijke vorm van kanker. Ze laten samen een ander beeld zien van 'de patiënt in de palliatieve fase'.

Joost staat aan het eind van het ziekteproces, dat ruim 3 jaar geleden begon met de diagnose longkanker. In de uitzending is te zien dat hij voor euthanasie kiest. Nout zit nog middenin de behandelingen die op levensverlenging zijn gericht. Hij probeert zo positief mogelijk te blijven, en put extra hoop uit de scan die - na een vijfde behandelronde - een rustig beeld van zijn tumor laat zien.

Nout en zijn vriendin Roos.

Langer leven

Nout was 24 jaar toen hij zijn diagnose botkanker kreeg. Hij heeft uitzaaiingen in longen, darmen en lymfeklieren. In aflevering 1 zien we hem zijn 28e verjaardag vieren. Hoe zijn toekomst eruit ziet is onzeker: 'Eerst was de chemo gericht op genezing. Sinds begin dit jaar weten we dat dat er niet meer in zit. Nu is de chemo gericht op levensverlenging. Het is afwachten hoeveel extra tijd me dit geeft.' Zowel hij als zijn vriendin Roos zijn sinds dit jaar gestopt met werken. Zo kunnen ze meer tijd met elkaar doorbrengen.

Lees [hier meer over 'Blijf ik werken of niet?'](#).

Nout probeert zoveel mogelijk van zijn tijd te genieten. Zo is hij druk met het coachen van zijn voetbalteam. Eerst voetbalde hij ook in dat team, maar dat kan hij niet meer aan. 'Coachen is iets heel anders dan voetballen. Maar het heeft net zo goed waarde. Voor de gezelligheid, en ook voor de binding met de club.'

Positief

Nouts sociale omgeving is erg belangrijk voor hem, zegt hij tegen presentatrice Anita. Naast zijn voetbalteam zijn dat ook zijn familie en vrienden. 'Mede door hen sta ik er zo positief in.' Toch heeft zijn moeder Marga daar wel vraagtekens bij, laat ze Anita weten: 'Het is fijn dat hij zo positief is, maar hij moet toch ook veel verdriet hebben, maar dat laat hij niet zien.' Dat vindt Marga lastig.

In de uitzending is te zien dat Nout regelmatig praat met verpleegkundig consultant Selma van het Amsterdam UMC. Zij weet veel van AYA: Adolescents & Young Adults. Jonge volwassenen dus, zoals Nout. Met haar praat hij over de emotionele gevolgen van zijn ziekte.

Lees [hier meer over AYA en jong in de palliatieve fase](#).

Nout en Roos bij Nouts voetbalclub

Hulp bij zelfdoding

Joost is met heel andere dingen bezig. Hij rondt zijn leven af. Hij heeft afspraken met de huisarts over euthanasie. Hij moet bepalen op welke termijn hij dat wil. Hij wil tot het laatst zelf bepalen wat er gebeurt. Dat kan door zelf te kiezen wanneer je sterft.. ‘Het is misschien nu wel genoeg geweest’, hoort hij zichzelf zeggen.

Lees [hier meer over praten met je huisarts over je laatste levensfase](#).

In de uitzending zien we Joost in gesprek met zijn huisarts. Zijn partner Willem zit erbij. Joost krijg geen euthanasie maar hulp bij zelfdoding. Het verschil zit n de manier waarop de dodelijke middelen worden gegeven. Bij euthanasie krijgt de patiënt twee spuitjes van de dokter, bij hulp bij zelfdoding drinkt de patiënt zelf een drankje op. ‘De bekermethode’, noemt Joosts huisarts dat.

Joost wil weten hoe lang het duurt. ‘Meestal zit er zo’n 15 tot 30 minuten tussen drinken en dood’, zegt de huisarts. Partner Willem wil weten of er een mooi muziekje bij mag opstaan. Dat mag. Een eindje verderop in de uitzending is de datum bepaald: over twee weken gebeurt het. ‘En dan is het dus klaar’, zegt Joost.

Lees [hier meer over euthanasie en hulp bij zelfdoding](#). En op welke voorwaarden een dokter je kan helpen.

Joost (midden) en Willem met Joosts huisarts Sascha.

Zelf bepalen

Anita vraagt Joost wat hij nodig heeft om op zijn manier dood te gaan. ‘Het gevoel dat je tijd is gekomen’, zegt hij. Hij is verdrietig dat hij jong zal sterven (hij is eind zestig), maar hij vindt het ook fijn dat hij het moment van sterven zelf mag bepalen. ‘Die eigen regie vind ik belangrijk. Ik wil niet afhankelijk zijn van anderen.’

Joost kan [troost](#) vinden in de gedachte dat iedereen een keer dood gaat, zegt hij tegen Anita. ‘En ik haal ook troost uit de gedachte dat ik nu plaats maak voor andere mensen, nieuwe mensen.’

Aan het slot van de uitzending zien we fragmenten van zijn uitvaart. Partner Willem is één van de 6 mensen die zijn kist dragen.

Meer informatie over 'Leven tot het laatst'

- Aflevering 2 was op 8 oktober te zien. Je leest de [blog over aflevering 2 hier](#).
- Aflevering 3 was op 15 oktober te zien. Je leest de [blog over aflevering 3 hier](#).
- De afleveringen zijn [hier terug te zien](#).